

УДК 159.9.37.015.3

Гордієнко Н. В. ,

*ст. викладач кафедри психології управління,
начальник навчального відділу*

*Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», м. Київ*

Казакова С. В.,

аспірант, ст. викладач кафедри психології управління

*Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», магістр психології, м. Київ*

Євтушенко І. В. ,

*кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології управління*

*Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», м. Київ*

СУБ'ЄКТИВНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ПЕРСОНАЛУ ОСВІТНІХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК ЧИННИК ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ

Актуальність дослідження. Важливою умовою ефективного функціонування закладів освіти в умовах соціальних трансформацій є психічне здоров'я персоналу освітніх організацій, одним із показників якого є його суб'єктивне благополуччя.

Водночас, як свідчать результати численних досліджень (Т. Зайчикова, Л. Карамушка та ін.) у силу специфічних особливостей функціонування освітніх організацій в сучасних умовах педагогічні працівники схильні до емоційного вигорання. Це, свою чергу, дозволяє висунути припущення про негативний вплив емоційного вигорання і, зокрема, такої його складової, як редукція професійних обов'язків, на показники суб'єктивного благополуччя персоналу освітніх організацій. Відповідно, уявляється ймовірним і зворотний процес – високий рівень суб'єктивного вигорання свідчатиме про низький рівень емоційного вигорання педагогічних працівників.

Мета дослідження – дослідити рівні суб'єктивного благополуччя персоналу освітніх організацій залежно від показників його емоційного вигорання.

Методика та організація дослідження. Вибірку склали 240 учителів із загальноосвітніх навчальних закладів різних регіонів України, з них 87,2% жінок і 12,8% чоловіків. В якості методик дослідження були обрані: 1) Шкала задоволеності життям (автори – В. Пейвот, Е. Дінер); 2) Методика К. Маслач, С.Джексон «Емоційне вигорання».

Результати дослідження. Насамперед, за методикою В. Пейвота, Е. Дінера виявлено високий рівень суб'єктивного благополуччя у 26,3%, придатний рівень – у 22,0%, знижений – у 32,2%, а низький – у 19,5% досліджуваних учителів. При цьому за критерієм χ^2 встановлено статистично значущі відмінності у рівнях суб'єктивного благополуччя досліджуваних залежно статі (у чоловіків показники суб'єктивного благополуччя вище ніж у жінок $p < 0,05$); і, на рівні тенденції, від місця розташування закладу (у місті показники суб'єктивного благополуччя освітян вище ніж у селищі міського типу й, особливо, селі).

За методикою К. Маслач, С.Джексон визначено рівні емоційного вигорання досліджуваних учителів: низький (34,1%); середній (31,8%), високий (34,1%). За результатами дисперсійного аналізу встановлено особливості суб'єктивного благополуччя педагогічних працівників залежно від показників його емоційного вигорання: чим вище рівні емоційного вигорання, тим нижче рівень суб'єктивного благополуччя досліджуваних ($p < 0,01$).

Висновки. Установлений зворотний зв'язок між суб'єктивним благополуччям педагогічних працівників та їх емоційним вигоранням. Відповідно йдеться про актуальність розробки програми сприяння суб'єктивному благополуччю педагогічних працівників як вагомому чиннику попередження їх емоційного вигорання.